

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี

Competencies of School Administrators Affecting Academic Administration

Effectiveness of Basic Education Schools under the Office of Phetchaburi

Primary Education Service Area

สายใจ สีแจ้¹ เก็จกนก เอื้องวงศ์² นงเยาว์ อุทุมพร³

Sayjai Srejai¹ Ketkanok Urwongse² Nongyao Utoomporn³

¹นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 144 คน ใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สมรรถนะของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยง .789 และ .826 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (3) ตัวแปรสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ (X_0) และการสื่อสารและการจูงใจ (X_1) ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการได้ร้อยละ 63.20 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ ซึ่งเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Z = .226(X_0) + .215(X_1)$

คำสำคัญ สมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The purposes of this research were to study (1) the competencies of school administrators of basic education schools under the Office of Phetchaburi Primary Education Service Area; (2) academic administration effectiveness of basic education schools; and (3) competencies of school administrator affecting academic administration effectiveness of basic education schools. The research sample consisted of 144 school administrators of basic education schools under the Office of Phetchaburi Primary Education Service Area, obtained by stratified random sampling. The instrument employed in this research was a rating scale questionnaire developed by the researcher dealing with data on competencies of school administrators and academic administration effectiveness, with reliability coefficients of .789 and .826, respectively. Statistics used for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. Research findings were as follows: (1) the overall competency of school administrators of basic education schools was at the high level; 2) the overall academic administration effectiveness of basic education schools was at the high level; and (3) the competencies of school administrators affecting academic administration effectiveness of basic education schools at the .05 level were those of having vision (X_5), and communication and motivation (X_6) which together could explain the variance of academic administration effectiveness by 63.20 percent and their multiple regression coefficients in the form of standard score regression equation could be shown as follows: $Z = .226(X_5) + .215(X_6)$

Keywords: Competency, School administrator, Effectiveness, Academic administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นภารกิจหลักในการปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรู้คู่คุณธรรมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับภารกิจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า สถานศึกษาทุกแห่งได้มุ่งเน้นให้มีการยกระดับการบริหารงานวิชาการให้เป็นงานหลักที่สำคัญของการบริหารการศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหนึ่งที่จัดอยู่ในขอบข่ายและภารกิจของการบริหารการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยงานด้านต่างๆ เช่น งานพัฒนาหลักสูตร งานการจัดการเรียนรู้ งานพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษา งานวัดและประเมินผล และงานนิเทศการศึกษา เป็นต้น การดำเนินงานวิชาการเป็นงานที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน จึงต้องปฏิบัติในลักษณะของการบริหารที่เป็นระบบและได้มาตรฐาน ซึ่งหากสถานศึกษาที่เป็นองค์กรหลักในการจัดการดำเนินงานด้านวิชาการมีการดำเนินงานวิชาการไม่มีประสิทธิภาพ ก็จะส่งผลต่อประสิทธิผลของงานวิชาการให้ตกต่ำลง ผู้เรียนไม่มีคุณภาพ หรืออาจเรียกว่าการศึกษาด้วยคุณภาพ หรือไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากหลายประการ เช่น การขาดการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาสาระหรือกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ทันสมัย การจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบเดิมๆ ขาดการกำหนดเป้าหมายเพื่อ

พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารและครูขาดการวางแผนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และไม่สร้างกลไกความรับผิดชอบที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรไม่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้นำทางวิชาการอย่างมีคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การที่จะเป็นผู้นำที่มีศักยภาพเช่นนี้ได้ผู้บริหารจะต้องมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง พัฒนาคู และผู้เรียน ให้ได้พัฒนาไปตามศักยภาพอย่างมีคุณภาพ (วันทนา เมืองจันทร์, 2556) ด้วยการเป็นผู้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บังเกิดผลสูงสุด

ดังนั้น การจะบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิผลดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการก็คือผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการบริหารงานวิชาการ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2549, น. 11-13) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ จึงจำเป็นต้องยกระดับมาตรฐานและคุณภาพในฐานะที่เป็นวิชาชีพชั้นสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา การแสดงออกดังกล่าวเรียกว่า “สมรรถนะ” ซึ่งเป็นคุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามบทบาท หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสำนักคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) (2549, น. 429-430) ได้กำหนดสมรรถนะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไว้เป็นสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษา สมรรถนะหลัก ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม ส่วนสมรรถนะประจำสายงาน ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัย การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคคล และการมีวิสัยทัศน์ ในปัจจุบันองค์กรต่างๆ ได้นำหลักสมรรถนะมาใช้ในการบริหารอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสรรหา การพัฒนาและการรักษาบุคลากรซึ่งสมรรถนะนั้นจะช่วยส่งเสริมให้ผลงานบุคลากรตรงตามความต้องการขององค์กรซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร (สุกัญญา รัศมิธรรมโชติ, 2549, น. 11) ดังนั้น บุคลากรในสถานศึกษาจึงควรมีสมรรถนะในการทำงานเพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีสมรรถนะในการทำงาน กล่าวคือ ผู้บริหารก็ควรมีสมรรถนะหลักในการทำงาน คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และทำงานเป็นทีม ควบคู่ไปกับสมรรถนะประจำสายงานที่ผู้บริหารควรปฏิบัติก็ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการมีวิสัยทัศน์ (จิระ งอกศิลป์ และคณะ, 2552, น. 27-28) ซึ่งจะเห็นได้ว่าสมรรถนะของผู้บริหารเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญกลยุทธ์หนึ่งที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551, น. 1-3) เพราะผลสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาที่เกิดจากผู้บริหารที่มีขีดความสามารถและมีสมรรถนะสูงย่อมประเมินได้จากคุณภาพของผู้เรียน เนื่องจากผู้บริหารที่มี

สมรรถนะจะส่งผลให้ครูผู้สอนมีประสิทธิภาพและส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามไปด้วย จึงเป็นสิ่งแสดงถึงความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เต็มศิริ บุญชูช่วย (2552) ศึกษาวิจัยสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารการศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาซึ่งอาจหมายรวมถึงประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้วยเช่นกัน

การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีหลายโรงเรียนในปัจจุบันยังไม่สามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามนโยบายการศึกษาของชาติ ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นว่าการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีหลายโรงเรียนยังต้องมีการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งก็ต้องอาศัยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษาทั้งสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน เพื่อจะช่วยในการพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าสมรรถนะของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ต่อผู้บริหารเองในการพัฒนาสมรรถนะตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารให้มีสมรรถนะที่จะส่งผลทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

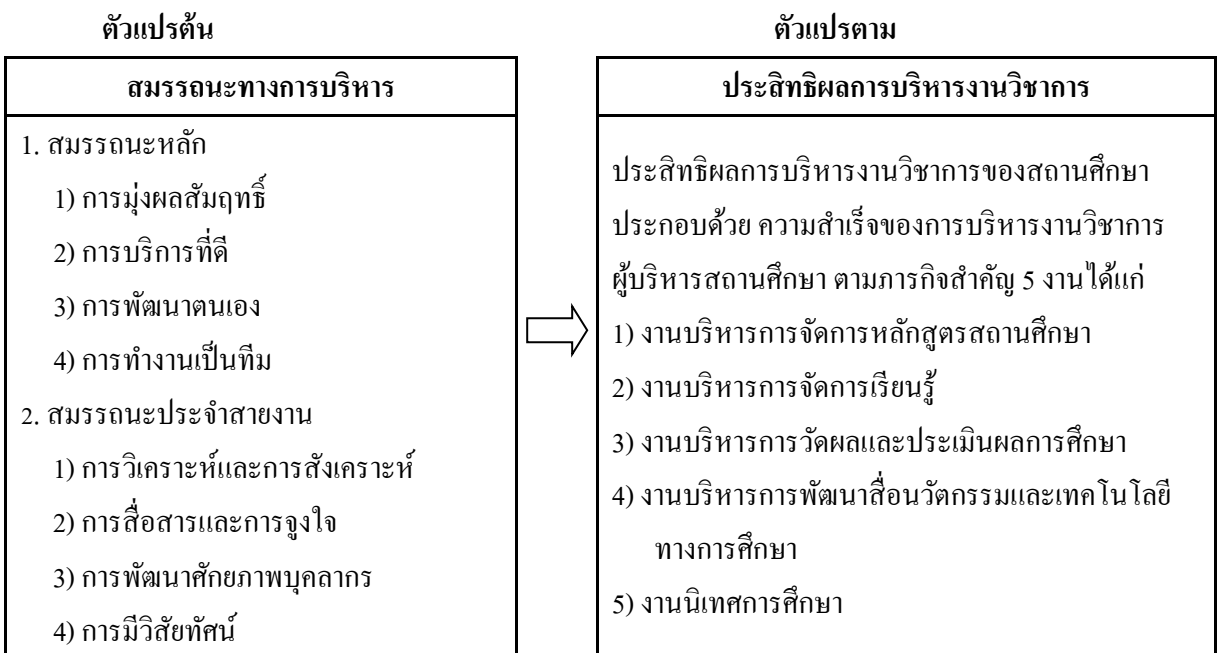
1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยได้ประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่วิจัยดังนี้

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยสมรรถนะหลัก (Core Competency) ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และสมรรถนะประจำสายงาน (Functional Competency) ได้แก่ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการมีวิสัยทัศน์

2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย งานบริหารการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา งานบริหารการจัดการเรียนรู้ งานบริหารการวัดผลและประเมินผลการศึกษา งานบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และงานนิเทศการศึกษาดังแผนภูมิที่แสดงในภาพ 1.1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 222 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2 จำนวน 144 คน ซึ่งได้มาจากกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเคร็จซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม สมรรถนะประจำสายงาน ได้แก่ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จำนวน 5 งาน ได้แก่ งานบริหารการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา งานบริหารการจัดการเรียนรู้ งานบริหารการวัดผลและประเมินผลการศึกษา งานบริหารการพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา และ งานนิเทศการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2 การสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือ

1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษา

2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แก้ไข และนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารทางการศึกษาและนักวัดและประเมินผลและนำมาวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัย IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่า IOC แต่ละข้ออยู่ในระดับระหว่าง 0.80-1.00

3) ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 50 คน

5) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (α - Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.789 และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ เท่ากับ 0.826

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขอบหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี

2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ด้วยตนเอง จำนวน 144 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 144 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

3) รวบรวมแบบทดสอบที่ได้รับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบทดสอบ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ

2) วิเคราะห์สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

สรุปผลการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.25-4.40

2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด งานบริหารการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ งานบริหารการจัดการเรียนรู้ และลำดับที่ 3 คือ งานบริหารการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

3. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยภาพรวมพบว่าสมรรถนะด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการสื่อสารและการจูงใจ ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .808 และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่ปรับแก้ R^2 เท่ากับ 0.632 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งหมายถึงสมรรถนะทั้ง 2 ด้านร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาร้อยละ 63.20 ซึ่งเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Z = .226(X_8) + .215(X_6)$

และเมื่อวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในรายด้าน พบว่า

(1) ในงานการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สมรรถนะด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_8) และด้านการพัฒนาตนเอง (X_3) ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารการ

จัดการหลักสูตรสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้ (R^2) เท่ากับ 0.532 ซึ่งหมายถึง สมรรถนะทั้ง 2 ด้าน ร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้าน การบริหารการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ได้ร้อยละ 53.20 ซึ่งเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z = .369(X_8) + .249(X_9)$$

(2) ในงานบริหารการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) และด้านการสื่อสารและการ จูงใจ (X_6) ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้ (R^2) เท่ากับ 0.514 ซึ่งหมายถึง สมรรถนะ ทั้ง 2 ด้าน ร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ ได้ร้อยละ 51.40 ซึ่งเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z = .269(X_4) + .238(X_6)$$

(3) ในงานบริหารการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา สมรรถนะด้านการสื่อสารและการจูงใจ (X_6) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_8) และด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_7) ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้ (R^2) เท่ากับ 0.573 ซึ่งหมายถึง สมรรถนะทั้ง 2 ด้าน ร่วมกันทำนาย ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาด้านการบริหารการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา ได้ ร้อยละ 57.30 ซึ่งเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z = .258(X_6) + .183(X_8) + .160(X_7)$$

(4) ในงานบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี สมรรถนะด้านการบริการที่ดี (X_2) และด้าน การพัฒนาตนเอง (X_3) ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้ (R^2) เท่ากับ 0.337 ซึ่งหมายถึง สมรรถนะทั้ง 2 ด้าน ร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้าน การบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีได้ร้อยละ 33.70 ซึ่งเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z = .280(X_2) + .229(X_3)$$

(5) ในงานนิเทศการศึกษา สมรรถนะด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_7) และด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_8) ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้ (R^2) เท่ากับ 0.412 ซึ่งหมายถึง สมรรถนะทั้ง 2 ด้าน ร่วมกัน ทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา ได้ร้อยละ 41.20 ซึ่งเขียนเป็นสมการ ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z = .326(X_7) + .182(X_8)$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารในยุคปัจจุบัน เป็นผู้บริหารที่ได้รับการพัฒนาและผ่านการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดมาแล้ว จึงเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและสมรรถนะที่เหมาะสมในทุกด้าน ทั้งสมรรถนะหลัก ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และสมรรถนะประจำสายงาน ได้แก่ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องตระหนักถึง สมรรถนะของผู้บริหารในทุกสมรรถนะ รู้จักการนำประสบการณ์ และวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา จากผลการวิจัยยังพบอีกว่า ผู้บริหารมีสมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากปัจจุบันการบริหารที่เป็นจุดเน้นคือการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร ดังนั้นผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในหมู่ผู้ได้บังคับบัญชา รับฟังความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ผู้ได้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน มีความสามารถในการประสานและส่งเสริมสัมพันธ์ภาพอันดีในทีมงาน พร้อมทั้งต้องมีการสนับสนุนให้กำลังใจ ยกย่องให้เกียรติผู้ได้บังคับบัญชาในโอกาสที่เหมาะสม นอกจากนี้ โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารและครูต้องทำงานร่วมกันเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ดังที่ ชำรงศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2549) ได้กล่าวถึงสมรรถนะว่าเป็นคุณลักษณะ เช่น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ทักษะ ทักษะคติ ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมของบุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พนิดา สัตถาสาธนะ (2549) ศึกษาวิจัยสมรรถนะในการบริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถนะในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยสมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และพรพิศ อินทะสุระ (2551) ได้ศึกษาถึงสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีสมรรถนะอยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยด้านการมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และด้านการสื่อสารและจูงใจ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง และเต็มศิริ บุญชูช่วย (2552) ศึกษาวิจัยสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่าสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพด้านวิชาการในงานบริหารการจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่าการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นงานสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นแผนแม่บทของการจัดการเรียนรู้ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก็มีแนวทางที่ชัดเจนในการบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและจำเป็นต้องนำพาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าเท่ากับความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เติบโตอย่างรวดเร็ว และมีการแข่งขันกันสูง อย่างไรก็ตามแม้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรจะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แต่ในทุกด้านก็พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันมีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติการกิจทางวิชาการของโรงเรียน โดยถือว่าเป็นเป้าหมายสูงสุดของโรงเรียนและต้องพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพที่เชื่อถือได้ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการนำทางตนเองเกี่ยวกับการบริการงานยุคใหม่ที่เรียกว่าการบริหาร โดยยึดโรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาตนเองเข้าสู่การเป็นผู้บริหารมืออาชีพ และพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับพวงศักดิ์ จันทรสุรินทร์ (2541, น.8) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความเป็นผู้นำในด้านบริหารวิชาการ เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมองอนาคตของโรงเรียนในทางสร้างสรรค์ประกอบด้วยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ซึ่งกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการไปยังสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งนับว่าเป็นงานสำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และการที่ผู้บริหารจะพัฒนางานด้านวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ เอี่ยมศรี (2547) วสุนธา ปวะบุตร (2550) ที่พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการรายด้านและในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ พัฒนดาว วสุนธราธนาฉัตร กุลชลี จงเจริญ และ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2558) ที่พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชน จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งพระมหาดานแดน สมบุตร (2549, น.120-122) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลีสถาบันนักเรียน ในกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านเกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีกำหนดการดำเนินงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรและดำเนินงานตามกำหนดการอย่างชัดเจนยกเว้นด้านการจัดการเรียนการสอนเรื่องกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนประจำปีการศึกษาและเรื่องการจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตามศักยภาพมีผลการดำเนินงานปรากฏมีการติดตามตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานและสรุปรายงานผลเป็นระยะ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่าในภาพรวมสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์และการสื่อสารและการจูงใจ ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นสมรรถนะของผู้บริหารในการปรับภาพในอนาคต เป็นสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นในอนาคต และเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้กำหนดเพราะการจะบริหารงานให้ประสบความสำเร็จผู้บริหารจำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์หรือทิศทางในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งต้องกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย สามารถนำวิสัยทัศน์มากำหนดแนวทางการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม และมีความเป็นไปได้ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนางานด้านการบริหารงานวิชาการ ทำให้การบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตย์ เอี่ยมศรี (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางการบริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะทางการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ชุดปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการได้ดีที่สุดมี 3 ปัจจัย ประกอบด้วย ความเป็นผู้นำทางวิชาการ มนุษย์สัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน วิสัยทัศน์และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 80.20 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ส่วนสมรรถนะด้านการสื่อสารและการจูงใจมีความสำคัญต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการเนื่องจากผู้บริหารจำเป็นต้องใช้การสื่อสารและการจูงใจด้วยการพูดและการเขียนโต้ตอบในสถานการณ์ต่างๆ สามารถสรุปประเด็นในการประชุม ได้อย่างชัดเจน สามารถสื่อสารและจูงใจเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ได้บังคับบัญชาเห็นด้วย ยอมรับ คล้อยตามความคิดหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นในการปฏิบัติงาน และสามารถเป็นผู้นำการอภิปรายในประเด็นต่างๆ ได้อย่างชัดเจน ครบถ้วน เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งต้องการสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร สร้างสัมพันธ์ภาพส่วนบุคคล แสวงหาการมีส่วนร่วมกับกลุ่มเพราะเชื่อว่าผู้บริหารที่สนิทสนมกัน จะทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ สมรรถนะของผู้บริหารทั้งด้านการสื่อสารและการจูงใจ จึงส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมคิด กลับดี (2549, น.20) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องพยายามสร้างให้เกิดขึ้นแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ แรงจูงใจและกำลังใจในการทำงานเป็นสิ่งเกื้อกูลกัน เมื่อแรงจูงใจอยู่ในระดับสูงก็จะทำให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานสูงขึ้นด้วย ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องเอาใจใส่อยู่เสมอและผู้บริหารต้องเลือกใช้เทคนิคการจูงใจที่ถูกต้องจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงานทั้งนี้เป็นประโยชน์กับองค์กรและประโยชน์กับผู้ปฏิบัติงานเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเรณู สีนิล (2552, น.13) กล่าวว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารหน่วยงาน ผู้นำองค์กรหรือผู้บริหารโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อกระตุ้นช่วยเหลือหรือนำมาให้ผู้ปฏิบัติงานตั้งใจทำงานอย่างเต็มใจ เต็มความสามารถ และมีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะทำให้งานหรือกิจกรรม

สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่ต้องการ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในการทำงาน มีความเป็นกันเองทำให้เกิดความไว้วางใจและมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานส่งต่อความสำเร็จของงาน เมื่อพิจารณาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารเพื่อให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายด้วยเหตุผลดังกล่าวสมรรถนะการบริหารด้านการมีวิสัยทัศน์และการสื่อสารและจูงใจจึงมีความสำคัญต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เป็นที่สังเกตว่าสมรรถนะในด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีควรมีการพัฒนาตนเองในด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ควรส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะในด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดให้มีคุณภาพ

2) จากผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีควรให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณในการนำไปใช้สำหรับผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อให้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการมากยิ่งขึ้น

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีควรให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยการสนับสนุนด้านการส่งเสริมและพัฒนา หรือการศึกษาดูงานเกี่ยวกับ การจัดทำ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการมากยิ่งขึ้น

3) จากผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ได้แก่สมรรถนะประจำสายงาน ได้แก่ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีควรมีการพัฒนาตนเองในด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการสื่อสารและจูงใจ เพื่อพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้สูงขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการมากขึ้น

3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี ควรส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการสื่อสารและจูงใจ ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด เพื่อพัฒนาประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดให้มีคุณภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการมีประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

2) ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสถานศึกษารัฐบาลและสถานศึกษาเอกชน

3) ควรศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านอื่น ๆ

4) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์

5) ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

6) ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

จิระ งอกศิลป์. (2552). คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สพฐ.เล่ม 6 ภาค ก การประเมินสมรรถนะทางการบริหาร ชัยภูมิ : มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ธีรศักดิ์ คงลาสวัสดิ์. (2549). Competency ภาคปฏิบัติเขาทำกันอย่างไร?. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.

เต็มศิริ บุญชูช่วย. (2552). สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีประจำเขต 1.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,นนทบุรี.

พนิดา สัตถาสาธุชนะ. (2549). การศึกษาสมรรถนะในการบริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

พัฒนดาว วสุนทรานาฉัตร กุลชดี จงเจริญ และ ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานวิชาการกับประสิทธิผลการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเอกชน จังหวัดนนทบุรี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 8 (2), 200-216.

พรพิศ อินทะสุระ. (2551). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. (ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.

พยุงค์ดี จันทรสุนทร. (2541). แนวทางการพัฒนาการศึกษา : *วารสารวิชาการ*. 1 (1) ,6-9.

พระมหาชนแดน สมบุตร. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี สำนักเรียนในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพมหานคร.

เรณู สีนิล. (2552). การพัฒนาแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.

วสุนธา ปวะบุตร. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะของผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

วันทนา เมืองจันทร์. (2556). บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร โรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. สืบค้น 22 กันยายน 2556, จาก <http://www.moe.go.th/wijai/role.htm>

สมคิด กลับดี. (2549). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.

สมศักดิ์ คลประสิทธิ์. (2549). *วารสารสถาบันพัฒนาผู้บริหาร*. 16 (เมษายน-พฤษภาคม), 11-13.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2551). *หลักสูตรการสอบข้อเขียนภาค ก. การทดสอบสมรรถนะและความรู้ความสามารถทางการบริหาร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2549). *คู่มือหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะ*, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.

สุกัญญา รัศมีธรรม โชติ. (2549). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency Base Learning.*

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศิริวัฒนา อินเตอร์พรีนซ์.

อาทิตย์ เอี่ยมศรี. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางการบริหารกับประสิทธิผลการบริหาร งานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.*